СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОПП «Менеджмент»

МІКРОЕКОНОМІКА

Спеціальність: 073 «Менеджмент»
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр		
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	Обов'язкова освітня компонента освітньо-професійної програми «Менеджмент»		
Мова викладання:	українська		
Курс, семестр	Другий курс 4 семестр		
Семестровий контроль	екзамен		
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/ кількість годин	Обсяг дисципліни 3 кредитів/90 годин		
Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	Практичні
денна форма:	40	20	20
заочна форма:	-	-	-
Самостійна робота, годин:	Денна форма – 50	Заочна форма –	
Мета курсу	формування у здобувачів фахової передвищої освіти системи теоретичних знань і практичних умінь щодо закономірностей поведінки споживачів і виробників в умовах обмеженості ресурсів, функціонування різних ринкових структур і ринків факторів виробництва, а також застосування мікроекономічного інструментарію для аналізу, обґрунтування та прийняття економічних рішень		
Завдання курсу	– засвоєння основ економічного механізму, базових категорій та понять мікроекономіки; – вивчення економічних законів і закономірностей та особливостей їх прояву в поведінці споживача і виробника; – розуміння умов оптимізації поведінки споживачів і виробників та особливостей функціонування підприємств у різних ринкових структурах; – засвоєння базових моделей мікроекономічного аналізу та набуття вмінь розраховувати й аналізувати основні економічні показники діяльності підприємства, зокрема витрати, дохід і прибуток; – опанування теорії еластичності та графічних і розрахункових моделей поведінки споживача і фірми на рівні, адаптованому до підготовки фахового молодшого бакалавра; – формування вмінь аналізувати поведінку підприємства на ринках досконалої та недосконалої конкуренції, ринках факторів виробництва та обґрунтовувати економічні рішення за альтернативних умов використання ресурсів.		
Компетентності	**ЗК 5.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. **ЗК 7.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. **СК 3.** Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності. **СК 9.** Здатність проводити економічні розрахунки.		
Результати навчання	**РН 5.** Застосовувати сучасний інструментарій менеджменту під час розв'язання професійних завдань. **РН 8.** Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань. **РН 11.** Здійснювати пошук, збирання, оброблення й аналізування інформації у професійній діяльності.		

	РН 14. Визначати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	Оцінювання результатів навчання з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка складається зі стартової складової — максимум 60 балів та екзаменаційної складової — максимум 40 балів. 1. Практичні заняття — максимум 18 балів Протягом семестру оцінюються 9 практичних робіт по 2 бали. 2. Самостійна робота — максимум 9 балів Передбачено 9 оцінюваних завдань по 1 балу. 3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання — максимум 13 балів 4. Модульна контрольна робота — максимум 20 балів 5. Екзамен — максимум 40 балів. Мінімальна кількість балів за екзамен становить 25 балів. У разі отримання менше 25 балів екзамен вважається не складеним незалежно від кількості балів, накопичених здобувачем протягом семестру. Екзамен передбачає комплексну перевірку результатів навчання за змістом дисципліни та може містити теоретичні, тестові та практично орієнтовані завдання. 6. Заохочувальні бали Заохочувальні бали нараховуються понад обов'язкові види навчальної роботи та не включаються до основного розподілу балів із дисципліни. Додаткові бали можуть нараховуватися: – за рішенням циклової комісії — за активну науково-дослідну роботу (конференції, гуртки, публікації, олімпіади). – за рішенням викладача — за високу старанність: відсутність пропусків занять, наявність власного рукописного конспекту лекцій, опрацювання додаткового матеріалу та активність на консультаціях. *Примітка: Заохочувальні бали додаються до загального рейтингу, проте підсумкова сума балів за дисципліною не може перевищувати 100 балів, а за стартовою складовою — 60 балів згідно з Положенням про оцінювання.*
Зміст навчальної дисципліни:	**Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки** Основи економічного механізму та базові категорії мікроекономіки. Предмет дисципліни: поведінка економічних суб'єктів і механізм прийняття рішень за обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання. Засоби мікроекономічного аналізу. **Тема 2. Теорія граничної корисності і поведінки споживача** Поняття корисності у кардиналістській теорії. Сукупна та гранична корисність, функція корисності. Правило раціональної поведінки споживача (другий закон Госсена): максимізація корисності при заданому бюджеті. **Тема 3. Ординалістська теорія поведінки споживача** Аналіз поведінки споживачів без безпосереднього кількісного вимірювання корисності. Крива байдужості, її властивості та карта кривих байдужості. Гранична норма заміщення. Бюджетна лінія (бюджетне обмеження). Стан рівноваги (оптимум) споживача. **Тема 4. Аналіз поведінки споживача** Реакція споживача на зміну його доходу. Крива «дохід-споживання» (лінія рівня життя) та криві Енгеля. Реакція на зміну ціни товарів. Ефекти доходу та заміщення за підходами Дж. Хікса та Є. Слуцького. Товар Гіффена. **Тема 5. Попит, пропозиція та їх взаємодія** Ринковий попит та закон попиту. Ринкова пропозиція та закон пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції та встановлення ринкової рівноваги. Еластичність попиту і пропозиції (цінова, за доходом, перехресна) та фактори, що її визначають. **Тема 6. Мікроекономічна модель підприємства** Структура сукупного виторгу фірми. Зовнішні та внутрішні витрати; бухгалтерський, нормальний та економічний прибуток. Постійні, змінні та сукупні витрати. Середні та граничні витрати. **Тема 7. Варіація факторів виробництва та оптимум виробника** Ізокванти, їх властивості та карта ізоквант. Гранична норма технологічного заміщення. Ізокоста (бюджетна лінія виробника). Точка рівноваги виробника. Динаміка оптимального стану виробника: крива «шляхи розвитку». Зростаюча, спадна та стала економія від масштабу. **Тема 8. Ринок досконалої конкуренції** Ознаки та умови досконалої конкуренції. Формування ціни та правило максимізації прибутку (P = MC). Витрати і прибуток конкурентної фірми у короткостроковому періоді. **Тема 9. Монопольний ринок** Характеристика та ознаки монопольного ринку. Бар'єри для входу в галузь. Умови максимізації прибутку фірмою-монополістом. Економічні наслідки монополізації ринку.

	Тема 10. Олігополістичний ринок Ознаки олігополістичного ринку. Стратегічна взаємозалежність фірм. Моделі ціноутворення та поведінки підприємств в умовах олігополії. **Тема 11. Ринок монополістичної конкуренції** Ознаки монополістичної конкуренції. Моделі короткострокової та довгострокової рівноваги. Надлишкові виробничі потужності як негативний наслідок для суспільства. Роль нецінових методів конкуренції, значення диференціації продукту та витрати на рекламу. **Тема 12. Ринок факторів виробництва** Попит на ресурси. Індивідуальний та галузевий попит на фактори виробництва. Попит та пропозиція на ринку праці. Заробітна плата та теорія граничної продуктивності. Ринок землі та капіталу. **Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту** Модель загальної рівноваги. Ефект зворотного зв'язку. Крива споживчих можливостей та крива виробничих можливостей. Діаграма (скринька) Еджворта. Критерії оцінки добробуту (оптимум В. Парето).
Пререквізити	Вивчення дисципліни «Мікроекономіка» відбувається у 4-му семестрі. Дисципліна спирається на базові знання, здобуті під час вивчення курсу «Основи економічної теорії», та логічно пов'язана з освітніми компонентами «Вища математика», «Статистика», «Менеджмент» і «Система технологій».
Постреквізити	Дисципліна забезпечує логічну наступність у вивченні економічних і професійно орієнтованих освітніх компонентів. Для уникнення дублювання навчального матеріалу зміст «Мікроекономіки» поглиблює базові положення, засвоєні в курсі «Основи економічної теорії», через використання графічного, розрахункового та аналітичного інструментарію. Набуті знання та вміння є основою для подальшого опанування освітніх компонентів «Макроекономіка», «Планування та організація діяльності підприємства», «Заснування власної справи та управління бізнесом», «Основи фінансово-ресурсного забезпечення бізнесу» та «Основи маркетингу».
Інформаційне забезпечення	***Основна:*** 1. Економікс. Частина 1. Вступ до економікса. Мікроекономіка : навч. посіб. / О.В.Баула, Т.М.Вісина, О.М.Лютак, Л.В.Савош, О.Я.Кравчук, О.М.Зелінська, Т.О.Полянська. - Луцьк : СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. - 320 с. 2. Економічна теорія. Мікроекономіка : підручник / В.Д.Лагутін, Ю.М.Уманців, К.М.Ніколаєць, та ін.; за ред. В.Д.Лагутіна. - У 2 ч. - Ч. 1. – 2-ге вид., доопр., перероб. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. – 396 с. 3. Мікроекономіка : навч. посіб. / укл. : С.В.Бойда. - Чернівці : Чернівец. нац. унів-т., 2021. - 176 с. 4. Мікроекономіка : навч. посіб. / Н.В.Іванчук. - Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2025. - 230 с. 5. Мікроекономіка : навч. посіб. / Н.М.Каменева, М.В.Косич, О.Ю.Александрова та ін. − Харків : УкрДУЗТ, 2022. − 305 с. 6. Мікроекономіка : навчальний посібник / уклад. О.М.Кліменко, А.В.Литвиненко, І.В.Пивавар та ін. ; за заг. ред. Т.С.Черкашиної. – Харків : ХНЕУ ім. С.Кузнеця, 2024. – 299 с. 7. Мікроекономіка і основи бізнесу : навч. посіб. / за ред. Н.Б.Решетняк. – Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2023. – 268 с. ***Додаткова:*** 8. Мікроекономіка та макроекономіка: основи : навч. посіб. / Н.Т.Шадура-Никипорець, О.В.Мініна. – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2025. – 290 с. 9. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І : навч. посіб. / О.М.Мартин. - Львів : ЛДУ БЖД, 2021. - 271 с. 10. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн. / за ред. С. М. Панчишина, П. І. Островерха. – 3-тє вид., виправл. та доп. – Л. : Апріорі, 2017. – Кн. 1: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка. – 567 с. ***Інформаційні ресурси:*** 11. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua. 12. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: http://www.kmu.gov.ua. 13. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: www.me.gov.ua .
Матеріально-технічне забезпечення	Для забезпечення освітнього процесу використовуються навчальні аудиторії з мультимедійними комплексами (ПК або ноутбук, проектор, екран) та комп'ютерні класи зі швидкісним бездротовим доступом до мережі Інтернет.

	Необхідне програмне забезпечення включає базовий пакет Microsoft Office (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint) для виконання економічних розрахунків, веббраузери, а також платформи електронного навчання (Moodle, Google Classroom) і сервіси відеоконференцій (Google Meet, Zoom). Навчально-методичне та інформаційне забезпечення спирається на розроблений навчально-методичний комплекс дисципліни (силабус, конспекти лекцій, методичні вказівки), доступ до бібліотечного фонду ПрАТ «ВНЗ «МАУП» та електронних ресурсів Міжнародного бібліотечно-інформаційного центру імені Ярослава Мудрого	
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)		**Ліганенко Ірина Віталіївна** к.е.н. доц, викладач вищої категорії e-mail: ir-vit-lig@ukr.net моб. тел. (Viber/Telegram): (050)-234-87-11